

Dato: 25.08.2025

Vår ref: 25/5044-1**Att:****Saksbehandler:**Kirsti Arvesen Nesheim,
95306975
kine@nome.kommune.no**Referat planressursgruppa Pilot Fensfeltet 12.08.25**

Tidspunkt: 12.08.25 kl 0900 – 1130 (pause kl 1000 – 1015)

Tema: Tilbakemeldinger på anbefalinger i utredningsrapport Fensfeltet mineralpark

Møtt:

1. Kirsti Arvesen Nesheim, Nome kommune
2. Frid Berge, Nome kommune (til kl 1030)
3. Lars Libach, Direktoratet for mineralforvaltning
4. Dorte Henden Clark, DSA
5. Kine Berget, DSA
6. Arnljot Einride Strømseng, NVE
7. Hanna Fossen Thaugland, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
8. Kristine Gisholt, Telemark fylkeskommune
9. Kari Kjøngisen, Miljødirektoratet
10. Ingvild Skaug, Statens Vegvesen
11. Espen Aas Tonning, Statens Vegvesen
12. Edda Bæk, DSA
13. Trond Reidar Bukholm, Mattilsynet

Referent: Kirsti Arvesen Nesheim, Nome kommune

Innledning:

Nome kommune har mottatt rapport fra utredningene på Fensfeltet mineralpark. Disse er offentliggjort på kommunens nettside. I forbindelse med saksbehandlingen ber kommunen om tilbakemeldinger fra Planressursgruppa Pilot Fensfeltet.

Svarene er mottatt muntlig i møtet og drøftet i fellesskap. Referatet vil ligge til saksdokumentene på kommunens nettside sammen med andre kommentarer og dokumenter som hører til saken. Denne forhåndsdrøftingen inngår ikke som planlegging etter plan og bygningsloven. Høringen er vedtatt i kommunestyrets vedtak 34/24. Høringsperioden er 29.08.-25.09.25.

Planressusgruppa er bedt om å forberede følgende til møtet:

- Kommentarer (jf råd og veiledningsplikten) til punktene under. Kommentar er ikke nødvendig hvis rådet gjelder forhold som er utenfor deres myndighetsområde.
- Særlig tilbakemelding på punkt b). Er det forhold som den enkelte myndighet kjenner til som kommer i konflikt med, eller støtter oppunder, en slik løsning?
- Andre kommentarer til utredningene som helhet, og rådene under ett. Se også kapittel 9, «Drøfting», i sammenstillingsrapporten.

Anbefalingene fra utredergruppa er som vist under:

- a) Rådgivergruppa fraråder videre arbeid med områdealternativ Dagsrud og Bærevann. Dette er de to utredede områdene med de mest alvorlige konsekvensene. En del av de berørte verdiene har nasjonal verdi, for Bærevann også til dels internasjonal verdi.
- b) Videre arbeid med en kombinasjon av Vindsås og Nukedalen er en mulig vei å følge. Begge områdene vil slik de foreligger gi alvorlige konsekvenser. Men deler av arealene, eventuelt med noe forskyving av grensene, vil muligens kunne åpne for løsninger med noe reduserte konsekvenser i forhold til utgangspunktet.
- c) Ved å flytte industriområder som ikke er en del av gruveindustrien ut av tiltaksområdet, kan en redusere arealbehovet noe. Dette vil likevel ikke være avgjørende for å redusere konsekvensgrad betydelig da inngrepet fortsatt vil være stort.
- d) Bærekraftutredningene konkluderer med at mineralpark tilknyttet Fensfeltet er et prosjekt med regionale virkninger på befolkning, samfunn og utvikling. Det kan derfor gjøres en øvelse hvor en leter konstruktivt etter å lokalisere andre aktuelle områder som har potensial for å gi mindre negative konsekvenser, samt fylle de gruvefaglige behovene på en god måte og gi regionale ringvirkninger.
- e) Alle aktører bør motiveres til å arbeide med nye og alternative driftskonsept, både med tanke på bedre utnyttelse av avgangsmasser, transportmetoder/ -alternativ, logistikk og arealbruk. Dette med mål om å redusere arealbeslaget og dermed miljøpåvirkningene fra tiltaket.
- f) Det er alltid en mulighet å velge 0-alternativet, altså ingen mineralpark i kommunen. Det er vanskelig å si hva en slik beslutning kan føre til i og med at utbyggingspresset i dette tilfellet er svært stort.

Kommentarer til utredningene:

Arbeidet som er gjort er omfattende og kompetansen ifm naturmangfold og konsekvensutredninger er solid. Utredningene gir et godt grunnlag. Etablering av et slikt anlegg vil uansett gi et stort arealavtrykk, noe som vil være negativt i forhold til naturmangfold og naturtyper. Utredningene utgjør et godt utgangspunkt for å vekte mineralindustrielle forhold mot naturforhold og gjøre et informert valg.

Kommentarer til mineralindustriell attraktivitet:

Industrietablering er et stort inngrep og valget må være veloverveid. Effektiv drift er viktig, og arealet må være tilrettelagt for det. Frarådommen av Dagsrud og Bærevann er sentrale opplysninger i saken. Kombinasjon Vindsås/Nukedalen vurderes som riktig anbefaling, selv om ikke dette er næringas foretrukne løsning. Det viktigste framover vil bli å optimalisere planene for området.

Kommentarer til deponi:

Det er et spørsmål om dammene skal behandles etter deponiforskriften (avfall). Titania har tillatelse etter begge forskrifter. Det må synliggjøres at deponiene antagelig vil inneholde forurensede masser. Grunnen bør kartlegges for radioaktive stoffer.

Kommentarer til Herrevassdraget verneområde og annet vern:

Tre områder ligger i verna vassdrag, med verneformål friluftsliv og naturmangfold. Hvis vannstreng blir fylt igjen som følge av planene gir dette innsigelsesgrunnlag med hjemmel i vannressurslova §5-35, og det gis heller ikke konsesjon. Det er også innsigelsesgrunnlag på Bærevann med bakgrunn i naturmangfold, ettersom naturmangfold ikke kan flyttes. En justering av grensene Vindsås/Nukedalen gjør det mulig å vurdere denne kombinasjonen. Nedslagsfelt og vannstrenger til verna vassdrag bør unngås så langt det er mulig.

Kommentarer til naturmangfold:

Bærevann har så store natuverdier at kommunen kan regne med innsigelser på disse områdene. Det samme gjelder Dagsrud, med unntak av om man lokaliserer de beste områdene på Dagsrud. Det er uheldig å bygge i myr, jf Vindsås, men i sammenligning med Bærevann er alvorlighetsgraden langt mindre.

Kommentarer til transport:

Rapporten fra mai viser mye usikkerhet både ift type frakt, mengder og retning. I retning Porsgrunn er klart fordelaktig at man kobler seg til RV 36 for å unngå transport forbi Ulefoss. Økning i trafikkbildet for Grenland vil prosentvis være mindre enn forbi Ulefoss. Samlet transportmengde vil også henge sammen med driftsform. Transport har sammenheng med driftsløsning, og må ses under ett.

Kommentarer til drikkevann:

Alle rapporter synliggjør stor konsekvens for vannmiljø, men med lite vekt på drikkevannshensynet. Det er behov for mer informasjon og kunnskap om drikkevannshensynet. Vannverkene bør involveres og det bør lages en oversikt over private kilder. I forbindelse med grunneiermøtet 02.09. bør kommunen oppfordre til registrering av private grunnvannsbrønner.

Kommentarer til andre lokaliseringer enn de som er utredet:

Mineralene er der de er og lokal plassering er avhengig av at man plasserer innenfor de 4-6 km utenfor feltet. Det blir et stort fotavtrykk uavhengig av plassering.

Avsluttende kommentarer:

Det er viktig å bruke tid og ressurser på å modne gode og bærekraftige løsninger som også gir industriell gevinst. Dette gjelder uavhengig av hvilket område man velger-

Planressursgruppas videre arbeid:

Perioden som kommer vil inneholde en formell høring, og da vil ikke lenger myndighetene ha veiledningsplikt etter forvaltningslova. I denne perioden vil myndighetene tre inn som høringsparter.

Kommunen vil vurdere behov, og eventuell revisjon av mandat for gruppa, etter behandlingen av saken 04.11. Nome kommune kommer tilbake med innkalling til nytt møte hvis kommunestyret bestemmer seg for å gå videre.

Nome kommune vil benytte anledningen til å takke planressursgruppa for godt samarbeid og veiledning underveis i prosessen.

Med hilsen

Kirsti Arvesen Nesheim
kommuneplanlegger

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur